

Christa Petrásková a její život

Za naší pamětnicí Christou Petráskovou, rozenou Tippetovou, jsme se vypravili jednoho pondělního odpoledne, aby nám vyprávěla o svém životě a pohostila nás „pochoutkami“ ze svého dětství za války.

Paní Christa se narodila roku 1941 do německé antifašistické rodiny, kde tatínek musel narukovat do werhmachtu. Za války tedy vyrůstala pouze s maminkou.

Když o tom přemýšlím, byla to velmi těžká doba, ale na svoje dětství ráda vzpomínám, protože mimo ošklivé vzpomínky je tam i mnoho hezkých vzpomínek.

Ačkoliv byl za války nedostatek potravin a podle slov paní Christy „jedli téměř vegetariánský“, má velice pěkné vzpomínky třeba na snídani s kočkou:

Maminka šla dojit a dala mi do postele kočku –ta se jmenovala Mimi—a my jsme s Mimi za chvíli vylezly, já jsem se ustrojila, vzala jsem si misticčku a jednu misticčku pro Mimi, a maminka nám nalila čerstvě nadojené mléko. A do mléka mi dala kostičky z housky, a to byla moje moc hezká snídaně, já a kočka jsme jedly najednou.

Doba po válce pro paní Christu s maminkou jako pro německy mluvící obyvatele vůbec nebyla jednoduchá. Zacházeli s nimi jako s občany druhé kategorie po vzoru toho, jak se za války zacházelo se židy. Vůbec nejbolestnější vzpomínka se týká odsunu německého obyvatelstva, což se pro ně stalo takřka otázkou života a smrti, kdy na jejich dům dostala zálusk česká rodina z Frýdštejna.

A zrovna se jim zalíbil náš domek. Maminka s tím ale nepočítala, že se nám tohle stane, protože tatínek byl neznámý, a bylo jasné, že když nás dopraví do tábora, nebo kamkoliv do Německa, že se třeba už nesejdeme. Tak maminka, když slyšela, že si máme sbalit věci a že za hodinu půjdeme do tábora, tak sbalila mě a utíkala se mnou k přehradě, protože do takové zoufalé situace se dostávalo nečekaně mnoho lidí a řešili to tak, že se utopili. Prostě po starosti.

Plačící maminku se čtyřletou dcerkou našťěstí po cestě k přehradě potkal jejich český soused, vyslechl si jejich záměr a místo k vodě je doprovodil na Výbor, kde se jim podařilo si domek zachránit. Rodina z Frýdštejna, která dům vyžadovala jako vedlejší výminek pro svého dědečka, našťěstí pochopila, že by nebylo správné, aby kvůli tomu umíraly mladá maminka se čtyřletou dcerkou.

Pro německy mluvící obyvatelstvo dále nově platilo mnoho omezení. Například nesměli jezdit tramvají, ale pouze ve vlečňáku na zadní plošině. Jednou ovšem byla plošina přeplněná, a tak se maminka paní Christy odvážila nastoupit do vagonu.

Maminka se rozhodla, že sundala si bílou pásku s nápisem Němec „N“, kterou měla na paži, a nastoupily jsme do přední tramvaje, ale předtím mi maminka nakázala, že nesmím mluvit, jenže já jsem se maminky na něco německy zeptala, v tu chvíli okamžitě někdo zastavil tramvaj a asi během tří vteřin nás přímo vynesli a vyhodili nás z tramvaje a tramvaj pokračoval dál.

Ani ve škole to paní Christa neměla nejjednodušší, ale to se brzy mělo změnit.

Prvního půl roku to bylo pro nás hodně těžké, protože když jsme neuměli odpovědět, nebo jsme chvíli nedávali pozor, tak jsme museli klečat. A já jsem často klečela na stupínku, takže jsem pak dávala hodně dobrý pozor, a za půl roku jsem už česky uměla tak dobře, že jsem dostala dvojku na vysvědčení, a pak už jsem měla vždycky samé jedničky a češtinu jsem si velice oblíbila a mám ji moc ráda.

Láska paní Christy k češtině je patrná z její neutuchající badatelské činnosti. Dokladem je třeba následující fotografie.

Z výzkumného ústavu Skla a bižuterie, kde jsem taky seděla pod knížkami a kde se mi velice líbilo, protože mám moc ráda knížky.

A paní Christa má knížky ráda natolik, že je nejen čte, ale i píše.

Posledních pět let chodím do archivu a pátrám po tom, co bylo před sto lety, a to se objevuje v Jabloneckém měsíčníku a hodně lidí mi říká, že se jim to líbí a srovnávají život, jaký byl tenkrát a teď. Takž se mi i podařilo vydat tuhle knížku, která je o životě v Jablonci před sto lety během první světové války.

Poslední knihou, kterou má paní Petrásková na kontě, je spoluautorství druhého vydání publikace *Osudy Němců z Jizerských hor*, která vyšla na podzim 2018.

Paní Christa je vášnivou sběratelkou knoflíků a v Čechách i na Moravě už uspořádala na deset výstav. Nám ukázala ty nejcennější.

Tadyhle mam nějaké z mých nejmilejších a nejhezčích, podívejte se. Těmhle knoflíkům je asi sto let, mají různé povrchové úpravy, to co vypadá jako stříbro, je vlastně platina, prostě neumím si představit krásnější knoflíčky než tyhlety.

Sbírání knoflíků není jediným koníčkem paní Petráskové.

A protože ráda fotím, tak jsem taky vyfotila zatmění měsíce.

Paní Christa se s námi rozloučila přáním do našeho života.

Mám jenom jedno přání, velký přání, abych už nikdy nemusela začít žádnou válku a aby tahle země zůstala v míru. A žiju tak, abych nikomu neublížovala a snažím se, aby nikdo ani moc neublížoval mně. A všem lidem přeju šťastný život a porozumění.